

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het strand van Texel, zomer 1971 of zo. Ik was denk ik een jaar of 8. Er was een Duits jongetje van mijn leeftijd. M'n eerste ervaring dat je elkaar niet verstaat. En toch speelden we samen. Ik brabbelde wat ik dacht dat 'Duits' was, hoe Duits klonk. We groeven samen een kuil, om in te spelen. Niets stond ons in de weg. Het was '*unsere* Keule'.

Soms heb je een gesprek - en je weet niet of het een goed gesprek is. Je leeft ieder een zo heel ánder leven, vooral als de één erg ziek is of in diepe rouw. En toch kan het wonder gebeuren dat je elkaar in de diepte hebt verstaan, wérkelijk verstaan - vaak blijkt het pas later, achteraf.

Met Pinksteren zou je kunnen zeggen: 'Nou, daar was nu de Geest'. Want de Geest is - net als 'wind' en 'adem' - ongrijpbaar. 'Zij waait waarheen zij wil', zegt Jezus tegen Nicodemus, 'en je hoort haar stem, maar je weet niet vanwaar ze komt of waarheen ze gaat'.

De Geest is zoals 'wind'. En 'adem'. Het is in de Bijbel allemaal één hetzelfde woord, ze brengt beweging en léven, maar alleen de *kracht* ervan is te ervaren. Voor het overige is ze *onnaspeurbaar*, zoals Martin Buber de Geest noemt. Zij zweefde - vloog, wickte - als een vogel boven de donkere wateren aan het begin van de schepping, nog broedend op het woord 'Licht'. Als een duif klapwiekend daalde ze neer op het hoofd van een man uit Nazareth, die hartstochtelijk 'kind van God' wilde zijn, en zich daartoe liet dopen. En de duif moest woorden spreken als: 'Dat zul jij zijn, God heeft je lief'.

'Ze komt "van boven"', zegt Buber, van boven onze hoofden, van boven onze pet, en van boven onze gedachten - dus zoveel méér kun je er eigenlijk niet over zeggen. Maar waar zij voorbijgegaan is, trekt ze een kwetsbaar spoor, heeft ze beweging gebracht en inspiratie.

In de tuin van het Rijksmuseum is een expositie door Richard Long, van 'beelden' - al kun je het bijna geen beelden noemen. Trouw schreef erover: 'Alleen een bordje geeft aan dat er bij de vijver een kunstwerk aanwezig is. Snake in the Water heet het. De 'slang' heeft Long gemaakt met een kronkelende rij stenen op de stenen bodem van de vijver. Andere kunstenaars zouden dit laten uitlichten met dure lampen of spiegels, Long peinst er niet over. Zijn ingrepen, kunstwerken die hij maakt, vallen nauwelijks op.'

Ooit 'reed hij met de trein vanuit Londen naar het platteland, liep daar een paar keer heen en weer over het gras. Dat ontstane paadje fotografeerde hij, het was *A line made by walking*, een door het lopen ontstane lijn. Het gras heeft zich alweer hersteld, maar het gaat Long ook niet om het maken van monumenten. Hij wilde vastleggen dat daar ooit iemand heeft gelopen, en dat een kunstenaar dat idee, van die wandelende mens, kan vasthouden.'

Als zó'n idee is de *Geest*. Het enige dat je kunt 'vastleggen' is dat ze effect heeft op mensen.

Zó waait die Geest in Handelingen 2 aan en brengt iets onder de mensen die 'állemaal op dezelfde plaats en tijd bij elkaar zijn' teweeg, om 'door hun gras te lopen' - hen te bewegen.

Het is geen *willekeurige* dag en de 'verschijnselen' waarin de Geest zich deze dag kleedt zijn dat ook niet.

Het is - schrijft Lukas - de vijftigste dag, via het Grieks heet dat bij ons 'Pinksteren', maar in die náám horen wij niet meer dat het de vijftigste dag is.

Wat is dat dan voor een 'vijftigste dag'? Welnu: het is de vijftigste dag van Pasen (Pesach), dát feest krijgt hier z'n vervulling.

Het is de dag van de tweede oogst, na de eerste, vijftig dagen hiervoor, een boerenfeest (hebben die ook eens feest). Belangrijker is het dat dit feest gewijd is aan de gave van de Tora: de geboden voor een hoopvolle, sociale samenleving, die de uit Egypte bevrijde slaven mogen gaan opbouwen. Eerst is er de bevrijding - de *vrijheid*, en vijftig dagen later, bij de Sinaï, is er de *invulling* van die vrijheid, om die geen losgeslagen 'ieder voor zich' te laten zijn, maar een verbondenheid aan de bevrijder-God én aan elkáár. Pesach en de vijftigste dag horen bij elkaar als vrijheid en verantwoordelijkheid, als (zoals Willem Barnard schrijft) 'verlossing en opvoeding'.

Voor de kerk zal dat vanaf deze dag parallel gaan lopen: Pasen is de *opstanding* van het *leven* van Jezus Christus, op Pinksteren worden we bewogen tot een *éigen* verantwoordelijkheid voor de opstanding van dat leven.

Al deze verhalen en wat ze betekenen: hun kracht en hun kansen, worden opnieuw bezielde, beademd, tot leven gewekt, worden krachtig in de harten van mensen.

Deze Geest brengt vuur, wil aansteken de liefde die was gestold, laten branden de harten die waren verkild.

Het wordt toegespitst: de Geest geeft *táál* aan wat verderop heet 'de grote daden van God'. Ze komt vertellen, benoemen wat mensen vrijmaakt en goed doet. Beademt dode letters - tot ons weer een *levende* God - een *sprékende* stém voor ogen staat! Ze is zuurstof in elke benauwde situatie, tegen bekrompenheid en benepenheid.

En ze vult, schrijft Lukas, het hele *huis*. Niet de tempel, niet de kerk. Maar het *huis*, d.w.z. de gemeenschap, de samenleving. Niets is zo heilig als juist het huis van de samenleving. Dát huis wil die Geest doortrékken en helemaal vullen! De samenleving wordt nieuw leven in geblazen, krijgt een nieuwe kans.

De samenleving: dat zijn de mensen in al hun bonte verschijningsvormen. Met hun lichte en donkere kanten, met al hun verschillen en diversiteit.

Dat dat *ene* vuur verdeelt zich in *vele* 'tongen' - vlammen. Wat *gezegd* wil zijn, wat onder *woorden* gebracht moet worden om ons goed te doen, om ons te bevrijden en te verbinden - uit zich door *vele* 'tongen', ontelbare talen.

En dan blijken ze elkaar allemaal te kunnen verstaan! U hoorde een opsomming van zeven volken en tien landen en als je - volgens kenners - die getallen met elkaar in verband brengt, dan kom je op 'zeventig' - zeventig volken. Bedoeld is: *allemaal, álle volken*. Ze verstaan elkaar in de eigen taal en zijn kennelijk in staat zich aan anderen verstaanbaar te maken. Ze communiceren over alle grenzen en verschillen heen!

Let wel, de verschillen worden niet opgeheven, weggedrukt - we zijn hier niet in Genesis 11, bij de Toren van Babel, waar alle neuzen één kant uit moesten en er maar één taal gesproken mocht worden en - reken maar - alle diversiteit van mensen moest worden bestreden.

Eén taal spreken - zo is daar eens en voorgoed duidelijk geworden - is voor de goede God een gruwel. Herman Tjeenk Willink hoorde ik zondag zeggen dat we in ons land langzaam maar zeker allemaal nog maar één taal spreken, 'die van economen, managers en bestuurskundigen'. Nu, daar rédden we het niet mee! Eén taal spreken is niet communiceren, want communiceren doe je met de ánder die niet zomaar hetzelfde is als jij.

Elkaar *willen* verståán, dat is waartoe die Geest hier bezielt. Daarvoor alle denkbare moeite doen, anders redden we het niet in dit land.

Daar is een andere taal voor nodig dan die van economen, managers en bestuurskundigen alleen. Daar zijn ook andere wóórden voor nodig dan uit hun jargon. Het 'talenwonder' - of beter: het 'verstaanswonder' - is hier geen zaak van *google-translate*. Wat men van elkaar begint te verståán - zo horen we - zijn woorden die spreken van de 'grote daden' van God: de grote 'dingen', de grote 'woorden' van de God die mensen wil vrij maken van wat hen drukt én verantwoordelijk wil maken voor elkaar.

Dát wil verstaan worden! Huub Oosterhuis schrijft ergens: 'Dat wij niet ophouden naar woorden te zoeken van bemoediging, en van protest ook, dat je je niet met stomheid laat slaan, en er niet het zwijgen toe doet; dat je elkaar blijft toezingen en zegenen en niet toegeeft aan de alom heersende schamperheid, de harde taal die mensen onderuit haalt, de spraakverwarring: dat is heilige geest'.

Het bijzondere is dat Judeeërs overal vandaan - die zich telkens de 'ware gelovigen' achten, wier táál en denken dominant zijn - zoals misschien bij ons taal en denken van economen, managers en bestuurskundigen dominant geworden zijn - het bijzondere is dat de Judeeërs zich door de in hun ogen domme Galileeërs, 'de boertjes van buut'n' zo laten verrassen. Én óók, zoals de profetie van Joël wil: door zonen én dochters, door jongeren én ouderen, zelfs door slaven en slavinnen. *Zij* zijn in staat om verstaanbaar te spreken over wat in de samenleving wérkelijk essentieel is. Het verrast de Judeeërs, het raakt ze en het spreekt ze wonderlijk áán.

De *stem* van deze geest komt van *buiten*: van buiten jouw taal, van buiten jouw denken, van buiten jouw 'bubbel'. Als de wijsheid in Spreuken *staat* ze ook *buiten*. En roept boven het lawaai dat wij maken uit. Zegt wat ze te zeggen heeft tegen onze onwetendheid, ons spottend cynisme en luie denken ín. Roept op óm te keren - en open te staan voor deze bijzondere Geest die over en in ons zal worden uitgegoten.

Het is vandaag dus beslist niet - zoals de PR van de PKN wil - 'de verjaardag van de kerk'. Het is (zo men wil) de verjaardag van deze onnaspeurbare Geest, die de hele samenleving opnieuw geboren wil laten worden. En die ons, ín de kerk, en ín al onze bubbels en welvaart, *van buiten* wil laten aanspreken op 'de grote daden' - de 'wezenlijke dingen' van God.

Liefde. Solidariteit. Verbinding. Hoop. Samen. Open voor de geest die waait waarheen zij wil.

Moge het zo zijn - Amen.